

Verzameling dorpsliederen van Bellingwolder worden uitgegeven

"Aan d'Ooster grens daar ligt een dorp, de dorpstraat is een loverlaan". Dit zijn de eerste regels van het Bellingwolder volks- of dorpslied. Ze zijn geschreven aan het begin van deze eeuw.

Nog is de hoofdweg van Bellingwolve een "loverlaan", maar lang niet alles meer was het lied jubelend bezingt is nog aanwezig in Bellingwolve 1992. "Je haalt uit het lied hoe Bellingwolve vroeger was en hoe de mensen er hun lof over zongen. Het was het mooiste plekje op aarde. Ik kreeg dit lied van mijn grootmoeder. Naderhand bemachtigde ik nog eens het dorpslied van de Lethe, joa zeker... ook dit gebied had zijn eigen lied. En weer werd er van alles in beschreven en weer vond men dit toch wel het mooiste plekje van de wereld. Mijn belangstelling was gewekt en zo is 't gekomen," vertelt de 40-jarige Harbert Schutte uit Bellingwolve.

Nog dit jaar zal er een boek verschijnen met minimaal 120 volks- en dorpsliederen uit de provincie Groningen. Een heel karwei? Joa zeker... mor mooi." Het begon bij het lied van Bellingwolve. Schutte: "Dat was zes jaar geleden. Ik vond die versjes zo mooi. Er zit eigenlijk een stukje geschiedenis in beschreven. Ik werd nieuwsgierig naar andere dorpsliedjes. Maar ja... waar haal je ze vandaan."

Speurtocht

En zo begon de jarenlange speurtocht. Eerst werden de gemeentegidsen geraadpleegd en de gemeentehuizen en allerlei verenigingen gebeld. "Wij kennen geen volks- of dorpslied," kreeg Schutte maar al te vaak te horen. Maar daar liet de volhoudende Bellingwolder het niet bij. Hij toont brieven van de gemeente Leek, die tot hun grote spijt moeten mededelen dat er geen liederen bekend zijn. En er wordt uitgelegd dat zelfs de gepensioneerde archivaris van de gemeente is geraadpleegd. En is er nu een lied? "Joa zeker..." en dit "joa zeker" klinkt enthousiast en nadrukkelijk; een geliefde uitdrukking van Schutte.

Het was een lange weg, maar ia via kreeg hij een lied op papier. Hetzelfde verhaal bij Veendam. Zelfs de directeur van et Veenkoloniaal museum moest de Bellingwolder verzamelaar teleurstellen. "Tot onze blijk..." en is er nu een Veendamers volkslied... "Joa zeker..."

In de meeste gevallen werden liedjes aangedragen door de

oudere generatie. "uit de onderste lade werd er nog al eens een vergeeld papiertje opgedoken. Van anderen wisten enkele dorpingen alleen maar de tekst uit het hoofd.

Schutte heeft een ferme stapel correspondentie, variërende van keurig getype brieven tot een eenvoudig briefkaartje waar met een "bejaard" handschrift een lied op staat geschreven en vaak met de toevoeging, op de wijs van. En meestal is de "muziek" een eenvoudige en bekende melodie.

Met moeite wist Schutte de tekst van Veendam te achterhalen en de muziek? "Joa zeker... heb ik die ook gevonden. Je zingt het als 'Rats, kuch en bonen'."

Voorzingen

Van de heel oude liedjes is er alleen maar een wijs bekend en niet direct in het populaire genre. Schutte: "Dan bleef er niks anders over dan met het bandrecorderdje op stap te gaan en me het liedje laten voorzingen.

Van Zuidwending had ik alleen de tekst en ik werd verwezen naar een 82-jarige oude baas, die het lied op de piano kon

Haren. Maar dat zal niemand verwonderen.

En zo kwam Schutte het woord 'banderslappers' tegen in het lied van Veelerveen. "Klopt dat wel," zo vroeg hij zich af. Weer op onderzoek uit en men scheen vroeger in Veelerveen echt gesproken te hebben van 'banderslappers' en geen bandenlappers.

"Het is een stuk geschiedenis. Je haalt een stuk historie naar boven. Je ontdekt in de liedjes hoe het in zo'n dorp was vroeger en hoe lovend men over eigen dorp sprak. Geen mooier plekje op de wereld, kom je nog al eens tegen." het landschap, het Grunneger laand, veel bezongen. De tekstdichters voelden elkaar kennelijk allemaal aan.

In Blijham zingt men "op schaiden van Oldambt en Westerwolde op de klaai en ook op zaand. Daar ligt tussen de oetgestrekte akkers ain mooi klein dörpke in Grunneger laand". En in Wedde zingen ze: "Verscholen tussen het groen der bomen ligt in landbouw een klein gehucht, zo vredig aan de Aa te dromen, een torensplits priikt in de lucht". Veel liedjes hebben deze geromantiseerde schrijfstijl.

Schutte zelfs op stap met microfoon

spelen. Dus er op af en die oude aan 't spelen."

En zo groeide het aantal dorps- en volksliederen. Ze zijn nu in drie ordners verzameld, keurig uitgewerkt en voorzien van een blad met noten. "Ik heb hail Grunnen ofstruund en soms wel twaalf keer achter een liedje aangebeld. Je wordt "verwezen van het ene adres naar het andere. Maar ik zet door, joa zeker..."

Harbert Schutte is heel blij met de enthousiaste en belangeloze medewerking van Ginie Jager, muziklerares en dirigente van de Winschoter accordeonclub Con Brio. Deze mevrouw zet van alle liedjes, waarvan de wijs alleen bekend is, de noten op papier. Soms alleen met behulp van het gezongene vanaf een cassettebandje of, zoals al is gezegd, van de pianomuziek ingeval Zuidwending.

Problemen gaf ook wel eens het geschrevene. Schutte moest er altijd op letten te doen te hebben met meerdere Groningse dialectvormen. Want bijna alle 120 nu verzamelde liedjes zijn in het Gronings, behalve die van

wijking richting Beerta in het 4e couplet.

Nee... dan Oostwold. "Mooiste loug van 't haile laand." Oude Pekela mag er echt wezen. Hierin is een stuk geschiedenis verweven. "Hoe eenzaam lag het woeste oord daar uitgestrekt in 't rond. Natuur werd door geen nijvre hand uit hare rust gewekt.: en in Bronsveen is er sprake van "ain schone wereldstad".

Niet alle liedjes in de verzameling van Schutte zijn oud. Harkstede had helemaal geen lied en door ervaring wijs geworden dichtte Schutte een fraai loflied op Harkstede. Het oudste lied is van 1700 en komt uit Wedde. Het lied in oud-Hollands verhaalt over de geschiedenis van de Wedder markt en de kermis.

En wie nu anno 1992 van een losbandige samenleving spreekt mag even 200 jaar terugkijken, lees maar even mee.

*Goedemorgen, boer -
meysje
Wel waer so vroeg naar toe?
Al met uw poesselvleysje
Wil je mee - hoe vraag je so.
Uit oud en Nieuweschans
Komt hier een groot gewoel
'k Zag laatst twee meisjes
dansen
te samen voor 't Fioel
En de een die viel de rak
van 't gat
de ander was so dronken
en sat
Hier tot wed-wedde-wedde-
wed*

En zo volgen er nog 2 coupletten.

Uitgever

Schuttes activiteiten kwamen de uitgever Martin Scholma uit Bedum ter ore. Die nam contact op en... "Hij stapte bij me binnen en bekeek de verzameling en hij zei "laive tied... wat mooi."

Fré Schreiber is er bijgehaald om de teksten op zijn Gronings te corrigeren en zo geeft profiel in Bedum het boek uit. Volks- en dorpsliederen uit de provincie Groningen van Harbert Schutte en er komt verder op te staan dat Schuttes aandeel is bestemd voor het Kankerfonds. "Nee, ik wil er geen cent van hebben. Mijn deel gaat naar het Kankerfonds.

Ik heb van nabij hele erge dingen meegemaakt, vandaar. Zelf heb ik het goed."

Schutte is technisch ambtenaar bij de gemeente Pekela.

"Die liedjes zijn geschreven en bijeen gebracht door het volk. Ik ben slechts bemiddelaar. En zo kan ik ook wat terugdoen voor het volk." *Huis aan Huis 23-1 '92*